

Sprawozdanie

komisji administracyjnej o petycyach w sprawie budowy kolei Rzeszów-Rozwadów.

Wysoki Sejmie!

Wydziały powiatowe w Nisku i Rzeszowie tudzież rada miejska Rzeszowska wniosły do l. s. 603, 979 i 1.033 petycye o poparcie sprawy budowy kolei z Rozwadowa do Rzeszowa lub innego punktu kolei Karola Ludwika.

Podobna petycya została roku zeszłego załatwiona w komisji drogowej pomyślnie, t. j. miała być odstąpiona c. k. rządowi „do możliwego uwzględnienia“. Gdy sprawozdanie to nie przyszło na porządek dzienny Wysokiego Sejmu, odniósł się na podstawie sprawozdania komisji Wydział krajowy do c. k. rządu, nie otrzymał jednak dotychczas jeszcze odpowiedzi.

Obecnie zaznaczają petenci wyraźnie, że nie żądają pomocy krajowej, natomiast domagają się wezwania c. k. rządu, by już w roku przyszłym rozpoczął budowę powyższej kolei na koszt skarbu państwa.

Wobec sprawy tak postawionej znajduje się komisya administracyjna w niejakiej kolizyi. Bo z jednej strony nie może iść po za petitum i proponować wyrażenie gotowości do pomocy krajowej, na jakąby może kolej odnośna zasługiwała; z drugiej zaś strony trudno narażać powagę Wysokiego Sejmu, proponując mu uchwalenie do rządu wezwania, którego bezskuteczność można przewidzieć z góry.

Jeżeli mianowicie władze wojskowe uznają istotnie konieczność strategiczną linii Rzeszów-Rozwadów, jak twierdzą petenci, to niezawodnie postarają się o jej wybudowanie nawet bez wezwania ze strony Wysokiego Sejmu. W razie zaś przeciwnym rząd, który ostatniemi czasy wyłożył znaczne sumy na budowę kolei strategicznych w Galicyi, nie zechce i nie będzie mimo wezwania Wysokiego Sejmu mógł ze względu na finanse państwa ponieść ofiary na budowę kolei powyższej.

Kolej Rzeszów-Rozwadów nie ma zresztą — o ile władze wojskowe nie chciałyby w niej widzieć strategicznego uzupełnienia linii Jasło-Rzeszów — znaczenia kolei pierwszorzędnej. Dalszy ciąg odnogi Tarnobrzeg-Rozwadów dalej ku wschodowi i ku południowi do Rzeszowa ma jedynie znaczenie lokalne dla szerokiego płatu ziemi nieurodzajnej, na którym się roztacza powiat Niski, obrany z komunikacyi kolejowej. Że przytem miasto Rzeszów pragnie komunikacyi w niedostającym mu jeszcze kierunku geograficznym czwartym, to również łatwo pojąć.

Otóż poparcie dla okolicy wiejskiej, w przeważnej części upośledzonej od przyrody pod względem żyzności, poparcie miasteczka Niska na krańcach północnych kraju i miasta większego dążącego do postępu, — jedno i drugie należy niezawodnie do obowiązków troskliwej reprezentacji kraju. W imieniu tej reprezentacji wolno może komisji wypowiedzieć przekonanie, że gdy interesenci staną na stanowisku kolei lokalnej i oświadczą gotowość pewnych ze swej strony ofiar, to może państwo i kraj przyczynią się w skromnej mierze do spełnienia ich życzeń. Najważniejszym jednak warunkiem tego spełnienia jest zdaniem komisji pozbycie się iluzji budowy kolei państwowej, a owszem staranie około zjednania poparcia jakiejś instytucji finansowej dla myśli budowy kolei Rzeszów-Rozwadów.

W tym duchu komisja stawia wiosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- „1. Budowę kolei z Rozwadowa do Rzeszowa uważa się za pożądaną i pożyteczną;
2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w razie uzasadnionej potrzeby przedstawił Sejmowi odpowiednie wnioski“.

Lwów dnia 22. listopada 1890.

Przewodniczący :

Ziemiałkowski.

Sprawozdawca :

Biliński.